

НЕ ЗАБРАВЯЙТЕ, НО НЕ ОТМЪЩАВАЙТЕ!

НАЦИОНАЛЕН ВЕСТНИК

ТРАКИЯ

Брой 13 • год. СII • 14 юли 2023 г. • цена 1 лев

www.stdbg.org

Печатно издание: ISSN 1313-7611 • Онлайн издание: ISSN 2815-2638

ИЗКЛЮЧИТЕЛЕН ИНТЕРЕС КЪМ ЕНЦИКЛОПЕДИЯ „ТРАКИЯ“ ВЪВ ВАРНА

ПРОФ. МАРИНЕЛА ГРУДЕВА

Организираните от Съюза на тракийските дружества в България, Тракийския научен институт, филиала му във Варна и Регионално тракийско дружество в морската столица две срещи, на 16 юни 2023 г., посветени на представянето на уникалното и единственото, на този етап, научно-справочно издание, съдържащо обобщена информация за българското национално движение в Тракия от Възраждането до наши дни, различните форми на неговата организация, промените в целите, личностите и общностите, участващи в този процес – Енциклопедия „Тракия“, преминаха при изключителен интерес.

Първата среща бе осъществена в читалището на с. Тополи, което започна да се пълни с хора близо час преди обявеното начало. Някои от тях се бяха облекли, от уважение към проявата, с тракийски носии. По стар български обичай, на входа на читалището, гости и публика бяха посрещнати с хляб и сол. Срещата започна с изпълнение на химна на Странджа „Ясен месец“, от певческата група към читалището. Въстъпително слово произнесе г-н Красимир Премянов – председател на СТДБ. Авторитетното представителство на авторския колектив на Енциклопедия „Тракия“, в лицето на проф.

д-ст.н. Светлозар Елдъров, доц. д-р Ваня Стоянова и Стоян Райчевски завладяха аудиторията още с уводните си слова. Естествено зародилата се дискусия доведе до извода, че духът на тракийските бежанци продължава да живее в мислите и сърцата на техните потомци, с каквито преобладаващо е заселено с. Тополи. Бяха направени много изказвания. Споделени бяха и семейни съдби от дълбочината на извора на родовата памет. Поради ограничеността на времето, много въпроси останаха незададени. Това даде повод да се предложи провеждането на втора среща, през есента. В заключителната част на проявата, председателят на СТДБ г-н Красимир Премянов и проф. д-р Маринела Грудева – зам. председател на Регионалното тракийско дружество във Варна връчиха членски карти на членовете на Регионалното тракийско дружество от с. Тополи. Проявата бе уважена от Саша Стоева експерт Регионален център на читалищата – Варна и кмета на с. Тополи – г-н Благовест Георгиев – също тракиец и член на тракийското дружество.

Втората среща бе осъществена в Арт салона на Радио Варна. Началото ѝ бе поставено отново с химна на Странджа „Ясен месец“, в изпълнение на хористи към читалище „С Тракия в сърцето“, под диригентството на Калина Германова – негов секретар. Проя-

вата бе уважена както от членове на Регионалното тракийско дружество от Варна и с. Осеново, така и от членове на ТНИ – филиал Варна, председатели и членове на обществени, патриотични и политически организации, читалищни и музейни дейци, много граждани.

Продължава на 4-а стр.

120 ГОДИНИ ОТ ИЛИНДЕНСКО – ПРЕОБРАЖЕНСКОТО ВЪСТАНИЕ

През настоящата 2023 г. се навършват 120 години от Илинденско-Преображенското въстание.

С решение на МС №379/17.05.2023 г. на служебното правителство с министър-председател Гълъб Донев, бяха създадени Национален и Организационен комитети за честванията, по време на които ще се почете паметта на всички дейци, революционери, четници и участници в освободителното движение в Македония и Одринска Тракия. На съвместно заседание на двете структури е одобрен Национален план за честванията с включени конкретни събития. Основният приоритет на Плана е да се постигне широка гласност и популяризиране на историческото събитие за съхраняване на българската идентичност и на историческата памет за делото на героите от Илинденско-Преображенското въстание, като бъде подчертана ролята му в историята на българската държава.

В състава на Националния комитет влизат представители на президентската администрация, министерствата на регионалното развитие и благоустройството, на образованието и науката, на външните работи и на вътрешните работи, на Военната академия „Г. С. Раковски“, на БАН, Съюза на тракийските дружества в България и на националните медии – БНР, БНТ и БТА и на Съюза на журналистите. Едно от местата на паметта е родопското село Славеино, което на 5 и 6 август ще бъде домакин на честванията в памет на героите, сложили главите си пред олтаря на свободата.

ОРГАНИЗАЦИОННИЯТ КОМИТЕТ ВИ КАНИ
НА НАЦИОНАЛНИТЕ ТЪРЖЕСТВА,
ПОСВЕТЕНИ НА 120 ГОДИНИ ОТ
ИЛИНДЕНСКО-ПРЕОБРАЖЕНСКОТО ВЪСТАНИЕ

5 август 2023 г. (събота) – с. Славеино

11:00 ч. – Панихида в памет на загиналите в Илинденско-Преображенското въстание, отслужена в храм „Св. пророк Илия“, с. Славеино

11:30 ч. – Тържествен митинг

12:00 ч. – Тържествен концерт

13:30 ч. – Народно увеселение

21:00 ч. – Тържествена заря

6 август 2023 г. (неделя) – м. Хайдушки поляни

11:00 ч. – Поднасяне на венци и цветя пред гробовете на Пејо и Кольо Шшманови и паметника на преображенци

ОРГАНИЗАТОРИ:

Община Смолян
Съюз на тракийските дружества в България
Кметство с. Славеино
ГПК „Мурджов пожар“
НЧ „Съгласие-1883“
Църковно настоятелство село Славеино

РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНИЧЕСКИ КОНКУРС ЗА 2023 г. НА ТРАКИЙСКО СДРУЖЕНИЕ „НАЦИОНАЛНА ИНИЦИАТИВА „ЗАВРЪЩАНЕ КЪМ КОРЕНИТЕ“ И „ПО ОБРАТНИЯ ПЪТ НА ДЕДИТЕ НИ“

БОЖАНА БОГДАНОВА

Традиционно всяка година Тракийско сдружение „Национална инициатива „Завръщане към корените“ и „По обратния път на дедите ни“ обявява, организира и провежда за ученици Национален конкурс за есе, разказ на тема „Завръщане към корените“ (Родовата памет е жива) и пленер за рисунка на тема „Моето родословно дърво.“

На 22 юни 2023 г. в Триъгълната кула на Сердика в столицата се проведе церемонията за връчване на награди и отличия на участниците в конкурса за 2023 г. Церемонията беше под патронажа на госпожа Йорданка Фандъкова – кмет на Столична община и с любезното домакинство на Регионален исторически музей, гр. София. Събитието е част от Културния календар на Министерство на културата.

Продължава на 2-а стр.

... НАШЕТО ДУХОВНО „ПРИКЛЮЧЕНИЕ ВЪВ ВРЕМЕТО“ – ПОВОД ЗА ОЩЕ МНОГО ДРУГИ И ИНТЕРЕСНИ И ЗНАЧИМИ СЪБИТИЯ...

Продължение от 1-а стр.

УЧАСТНИЦИ:

1. Автори на творби, консултанти, родители, учители, директори на училища, ръководители на школи, председатели на читалища, ръководители на ателиета

2. Гости

ОРГАНИЗАТОРИ:

Тракийско сдружение „Национална инициатива „Завръщане към корените“ и „По обратния път на дедите ни“ с любезното домакинство на Регионален исторически музей София-град

Тригълната кула на Сердика е подредена и притихнала в очакване на гости и участници.. Усмехнати и щастливи децата изведнъж с весела глъч я огласиха и красиво озариха. С питка, шарена сол, стръкче здравец и червен конец всички посрещнати бяха, със символите, тъй както традицията българска от векове все повелява.

Да се завръщаме към корените си!

Да поддържаме огъня на синонната обич и преклонение!

Да го разгаряме и на младите и на децата предаваме!

За да има РОД РОИ СЕ, РОД НЕ ГИНЕ!

ПРАЗНИК НА РОДОЛЮБИЕТО

С възхита и умиление и много аплодисменти за прекрасните изпълнения на талантивната Георгия Райкова, на Фолклорна формация „Житената питка“ към Софийска гимназия за хлябни и сладкарски технологии и на Художествен състав за пресъздаване на народни традиции и обичаи „Драгония“ към народно читалище „Драгоман 1925“, гр. Драгоман започна церемонията. Аплодисменти за мини спектакъла „Завръщане към корените“. За добре дошли на всички.

И радост и удовлетворение има, че и през 2023 г. ученици, родители и учители наред с предизвикателствата на времето успяват да отделят време за завръщане към корените, за родовата памет, за дете изпаднало в беда. Радваме се, че тези инициативи за пореден път събуждат по своеобразен начин интереса на деца и ученици към родовите корени, изследването и запазването им, авторските идеи и интерпретации, съхраняването на родовата памет и предаването ѝ, творческия трепет в стремежа на деца и ученици за пресъздаването на една много важна страница в Българската история...

Гости на нашето събитие бяха, д-р Климент Христов, представител на Регионално управление на образованието София-град, старши експерт по административно обслужване и връзки с обществеността, г-жа Кристина Белчева, представител на Столична Община, главен експерт в дирекция „Култура“, г-н Краснодар Беломорски, зам.- председател на Централното ръководство на Съюза на тракийските дружества в България, чл. кор. проф. кфн Васил Проданов, председател на Тракийския научен институт, г-жа Галина Рулева, журналист, автор на сборници с разкази.

Получихме поздравления за организираният и проведените от нас конкурси и инициативи от г-н Мирослав Боршош, зам.-кмет по направление „Култура, образование, спорт и младежки дейности“ на Столична община.

Чл. кор. проф. кфн Васил Проданов, стожер на родолюбието и българщината, откри Церемония 2023 за връчване на наградите, отличията и грамотите на участниците в Националния конкурс. В своето приветствено и мъдро слово, със своя благ и поучителен тон, той сподели за своите първи детски опити, за своите първи издателски прояви и призова децата и учениците да питат и разпитват за миналото на дедите си, да записват чутото, да пазят, да съхраняват и да предават разказаното, а един ден и книга за рода и корените си да успеят и да напишат...

Госпожа Галина Рулева, благодари за възможността да се докосне до съкровните преживявания на авторите, до дълбоко скътаната в сърцето болка като наследници

на тракийските бежанци, които не забравят корените си. „Вие днес тук сте като посланици на своята родова история и бих казала, че чрез разказаните спомени и рисунки ставате пазители на българската памет и на българщината“.

И както и до сега представени бяха училищата, клубовете, читалищата, ателиетата и школите, от които са участниците в инициативите 2023, както следва:

118 участника с творби – есета, разкази и рисунки

24 консултанти – учители и родители

59 участника – в инициативата „И в добро и в зло помагали си дедите ни“, съответно от:

1-во Средно училище „Пенчо Славейков“ – София

61-во Основно училище „Св.св. Кирил и Методий“ – София

77-мо Основно училище „Св.св. Кирил и Методий“ – София

Национален учебен комплекс по култура – София, кв. Горна баня

Частно основно училище „Образователни технологии“ – София

Първа частна езикова гимназия „Уилям Шекспир-Интеллект Инвест“ – София

късмет и за берекет, родът си да не забравя... към корените си да се завръща. За своите вълнения Радин „грабна“ микрофона и пред всички с грейнали очи и усмивка ги сподели.

И в желанието си да насърчим максимален брой участници в националния конкурс за есе, разказ на тема „Завръщане към корените“, Националния конкурс за рисунка на тема „Моето родословно дърво“ и Националната инициатива „И в добро и в зло помагали си дедите ни“ наградите „Голямата“ и „Специалната“, отличията са повече.

Никак не е лесно на Комисиите по оценяване и класиране, никак не е лесно да изберат най-добрите от най-добрите, тъй като творби пристигат от добри по-добри, всеотдайността към „и в добро и в зло помагали си дедите ни“ изумителна...

Авторите, които сме класирали, могат да бъдат и още, ако можеше всичките... защото безценни за нас са минутите отделиени.

Респект към всички взели участие в тези конкурси за възстановяване на културно-историческата си памет.

Респект и към председателите и членовете на комисиите за оценка и класиране,

За есе, разказ:

Галина Рулева, журналист и автор на сборници с разкази

Красимира Краева, потомък на тракийски бежанци от Одринска Тракия

Красена Иванова, педагог
Нъварт Апкарян, адвокат и писател

Веселин Турмачки, потомък на тракийски бежанци

За рисунка:

Михаил Михайлов – МОМО, художник потомък на тракийски бежанци от Беломорска Тракия

Красена Иванова, педагог

Галина Рулева, журналист и автор на сборници с разкази

Нъварт Апкарян, адвокат и писател

Веселин Турмачки, потомък на тракийски бежанци от Одринска Тракия

За „И в добро и в зло помагали си дедите“:

Божана Богданова, председател на Тракийско сдружение „Национална инициатива „Завръщане към корените“ и „По обратния път на дедите ни“, потомка на тракийски

бежанци от Одринска Тракия

Михаил Михайлов – МОМО, художник потомък на тракийски бежанци от Беломорска Тракия

Веселин Турмачки, потомък на тракийски бежанци от Одринска Тракия

Националната идентичност, генът на предците ни и силата на духа са в нас от момента, в който сме се родили на българска земя. Прекланяме се пред всички взели участие в този конкурс. Нека продължаваме да учим децата си да знаят от кой род произлизат и за какво са копнеели дедите им. Да пазим и помним хората, които са ценни за България и да черпим мъдрост от тях. Дори живеещи в чужди земи, нека не спират да поддържат огъня жив. Нека бъдещите поколения се гордеят със силата на несломимия дух на нашите предци.

Представянето на част от творбите – есета и разкази на родолюбиви деца, наследници на нашите свидни прадеди.

Полина Василева, 10 клас, Николай Хаджистойчев, 7 клас заедно със своята майка Мария Хаджистойчева, Леа Виктория Емил Дангова, 4 клас, Нава Али Назал, 4 клас.

ТРЕТА ГРУПА

1. Много труд, енергия и изследователски хъс вложени за една невероятна част от драматичната българска история, пред която никой не може да остане равнодушен. Полина Василева е избрала да направи своя разказ за човек с неординарна съдба и родова история. Емоционално към основния текст са вплетени стихове и документални снимки, които правят разказа цялостен, монолитен, прелюбопитен, за четене и достоен за вниманието и възхитата на читателите.

ПОЛИНА ВАСИЛЕВА, 10 клас

Професионална гимназия „Иван Хаджиенов“ – Казанлък

Автор на „Душевността на тракийските българи. Поклон“

Продължава на 4-а стр.

ДИМИТЪР СТАМАТЕВ (ТЕРЗИЯТА) – ПРЕДСЕДАТЕЛ НА РЕВОЛЮЦИОННИЯ КОМИТЕТ (1901-1912 г.), МУХТАР И КМЕТ НА СЕЛО САЧАНЛИ

Продължава от миналия брой

ПРОФ. Д-Р ГЕОРГИ ЯНКОВ,
ЗАСЛУЖИЛ ПРОФЕСОР НА УНСС

Той ме пита: – Носиш ли патрони? – Нося, казвам, много. Дадох му 150 патрона. Обаче хората имаха повече турски маузерки, а аз бях с българска карабина. За маузерките нямаше достатъчно патрони... Пушки има, патрони няма, патрони има – пушки няма. Една ей такава.¹

Гюмюрджинските турски автономисти изпращат три делегации до Сачанли с предложение селото да се предаде:

След 22 август 1913 г. на поста „Чучура“ като пратеник е изпратен Коджа Али от с. Ишиклар. Хората от поста го предупреждават, че ако още веднъж дойде, ще го застрелят.

На 30 август 1913 г. е изпратена втора делегация от Черкез Рашид бей с предложение сачанлийци да се предадат. Вечерта на общо събрание предложението е отхвърлено.

На 3 септември 1913 г. автономистките турски власти изпращат трета делегация, която пристига в Сачанли на 4 септември. Предложението е сачанлийци да капитулират – в срок от 24 часа да съберат всичкото оръжие и да го предадат в щаба на автономистите в с. Дашканлар².

Писма на Димитър Стаматов (Терзията) до войводата Руси Славов и кмета на с. Доган Хисар (Източник: Любомир Милетич, Разорението на тракийските българи през 1913 г.)

С. Съчанли, 17 Августъ 1913.

Господинъ Славовъ!

Като получите писмото ни, веднага да намериш време да дойдеш въ нашето село, понеже нашите хора се раскривива въ най-тесното време изъ бахирете, които си носетъ и пушките, та ни установа патраула на тенко, азъ вече немамъ време да ги сетя., не слушатъ.

Съгласно сасъ поклонните си селене, подписвамъ се:

Д. Стаматеъ.

22 август 1913 г., с. Съчанли.

До Гуспудина кмета в село Доган Хисар

Г-нъ кмете,

Щом като получите писмото ни, веднага да разпоредите пощата ни, която ви изпращае, и по-скоро да саобщите вашите новини, пакъ за нашите, ако питате, таз утрин Манастир нападнаха турците, башибозук и до един ги разпръснахме, турците бягат и за сега има около 25 души турци завързани: тук не знаемъ как ще станат, а пък населението, децата, жените дойдоха в нашето село, затова, ако четата там не е нужна толкува към вашата страна, по-скоро да пристигнат за нашите места. Обаче нашето население е на ноги, ще ве молим, ако е възможно, да ни изпратите няколко патрони, мартинци, а по-малку маузерки. Затова ще ни задължите крайно, понеже в такава време се узнава

и народността и братството, и пак повтарям и крайно ве молим, колкото можете да ни се изпълни желанието, доколкото можете.

Съсь поздрав Опщ. кмет.

(P.S.) Помислете, ако ще теглим още много време, трябва да се разправите сасъ агентите Дедеагачки, възможно ли е да ни запазят в градът при тях си, та да ни съобщите, безъ друго да се напълним в Дедеагач.

26 август 1913, с. Съчанли

До Господина опщ. кмет и старей в с. Доган Хисар

Господа,

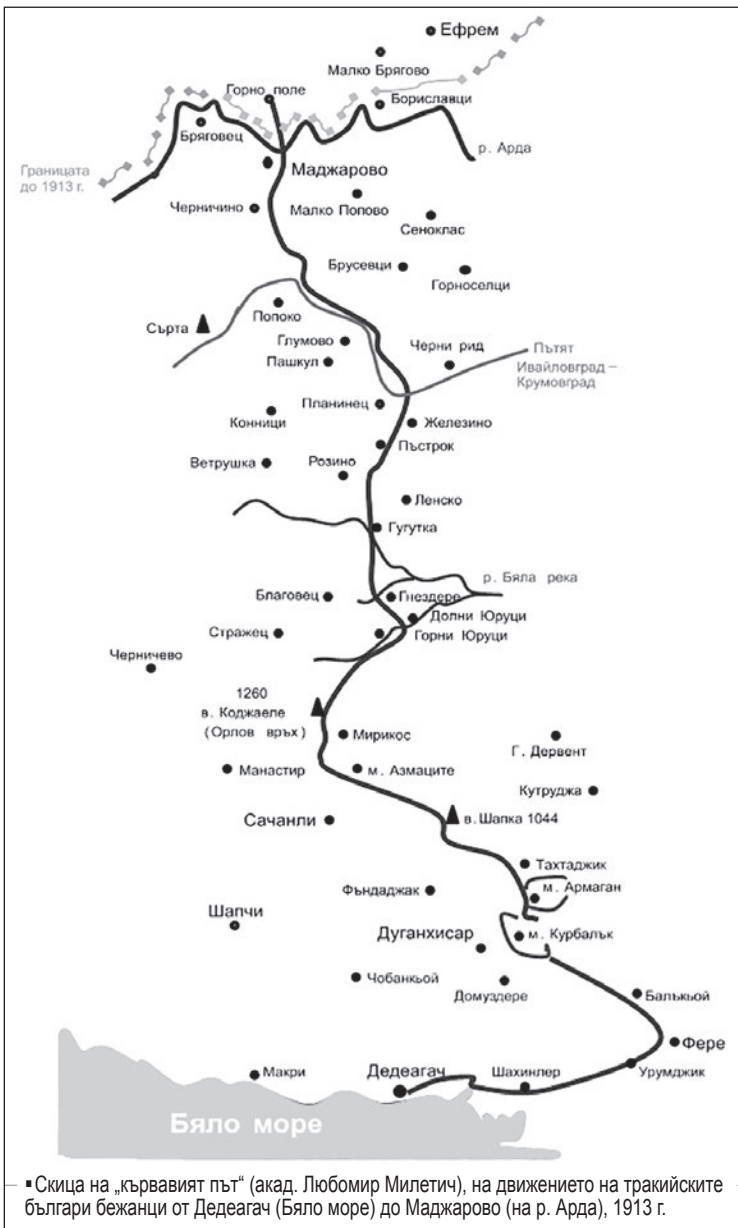
Щом като получите писмото ни, веднага да вземете внимание и по-скоро да се разпоредите, първо четите, където се намират, още от тази вечер да потеглят за нашу село; друго, ако вие имате свободно време и няма никаква опасност към вас, искаме да ни испратите и от вашо село няколко момчета способни, които да дават развала отзад на турците, защото имаме известие и ги гледаме дето се събират в околните села, и думата е или тази вечер, или до утре вечер непременно, сигурно ще дойдат. И вашите хора от Д.-Агачъ, ако са дошли, щом се известят, по-скоро да привасат, за да ни донесат новините, като как стои политиката. И пак ви повтарям, сигурно да внимавате, защото сме уверени; патроне, ако има някъде, малку да ни испратите, че е нужно.

Опщ. кмет и селене

Кметът на Сачанли Димитър Стаматов (Терзията) на предложението за капитулация дава гордия отговор: „Ще иззем до един, но не се предаваме“³.

На 4 срещу 5 септември 1913 г. една автономистка орда от 4 хил. души напада двете села Манастир и Сачанли, без да изчака 24-часовия срок за капитулация. Това не е просто башибозушко сборище. Милетич отбелязва: „Какво е било участието на самото правителство се вижда от факта, че сам „главнокомандващия на милицията“ Сюлейман бей е ръководил похода против българите“⁴. След поражението, което претърпява башибозукът от сачанлийци и манастирци на 22 август 1913 г., гюмюрджинските автономисти не смеят да предприемат ново нападение, без да получат помощ от турската армия. Както разкрива анкетата, проведена от проф. Любомир Милетич: „Факт е, че Хаджи Мизинов Хасан от село Шапчи след първото нападение на с. Манастир е ходил в Енос (на левия бряг на Марица, където се е намирала турската комендатура – б.м. Г.Я.) да иска помощ. И тая помощ бе дошла“⁵.

Силите са неравни. Към сутринта на 5 септември 1913 г. повечето постове около с. Сачанли свършват патроните. При тези обстоятелства е дадена предварително уречената парола – цялото население да се изтегли към Доганхисар и оттам към Дедеагач. Картината на изтеглянето на сачанлийци от родното

— Скица на „кървавия път“ (акад. Любомир Милетич), на движението на тракийските българи бежанци от Дедеагач (Бяло море) до Маджарово (на р. Арда), 1913 г.

им село, описана от очевидеца А. Попов, е потресаваща:

„Същата вечер в с. Сачанли всички бяха обути, стегнати. Зловещият вой на кучетата предвещава, че ще се случи нещо лошо... Гърмежите безспир се чуваха по-близо. Викове „Аллах“ и „Илери“ достигаха до ушите на децата и жените, смесени с олелията на хората. Шепата въоръжени храбреци правеха последни усилия да задържат озверелия башибозук, но беше напразно. Пламна черквата, училището, цялото село“⁶.

Селото е изгорено напълно. Къщите са разрушени до основи. Остават да стърчат само стените на църквата и купища камъни от разрушените къщи. Десетина хора, които не успяват да избягат, биват застигани и убивани, сечени с касатури (дълги ножове)⁷. Показателен е фактът, че докато в повечето български християнски селища, подложени на погром през 1913 г., част от къщите се запазват, то по отношение на Сачанли озлоблението заради нанесеното поражение от 22 август и упоритата съпротива е твърде голямо, за да бъде разрушено селото до основи.

Бежанците от с. Сачанли вечерта на 5 септември 1913 г. пристигат в с. Доганхисар. Тук остават на 6 и 7 септември. Сутринта на 8 септември заминават за град Дедеагач, за да търсят закрила и спасение от

европейските консули.

Имало е мнение заминаващите за Дедеагач да оставят оръжието на двете чети, за да не го вземат гърците, които по това време са окупирали града. Но както е видно от едно писмо на кмета на Доганхисар до Руси Славов от 8 септември 1913 г., „Сачанлийци пушки не дават“. Въоръжените участници в отбраната на Сачанли, след като изпращат жените, децата и старите хора до Дедеагач, се връщат в балкана, присъединявайки се към двете чети.

На 23 септември 1913 г. (неделя) башибозуци и милиция от „националните сили“ на т.н. Гюмюрджинска автономна република подкарват нещастните бежанци по шосето към гр. Фере. Ето потресаващият разказ на очевидеца на събитието Мавер Калоянов:

„Когато народът се беше събрал при казармите на 23 септември и когато башибозуците го подбраха да го карат с бой дигна се такъв сърцераздирателен общ вик на многохилядния народ, че цял Дедеагач потреперя, целият град стана на крак; камък да беше човек, не можеше да не проплаче“⁸.

Ето това, съвременни Кирякстефювци и Рачкопръдлевци се нарича етническо прочистване, и то извършено през XX век! (Рачко Пръдлѐто, герой от романа „Под игото“ на Иван Вазов, доносник на

турския конак). Това не е „далечна история“ и не е „въпрос на други нации“.

От Дедеагач започва «кървавият път», който е предстояло да изминат бежанците до с. Ятаджик (Маджарово) на р. Арда. Самият термин „кървавият път“, както и описанието на този погром над тракийските българи, нямащ „себе равен в новата ни мъченическа история“⁹, дължим на акад. Любомир Милетич. На 24 септември 1913 г., близо до град Фере, двете чети на Маджаров и Славов успяват да освободят колоната от тракийски българи, след което в продължение на 4 дни събират ужасените и пръснати бежанци, за да ги поведат на 28 септември 1913 г. на 7 дневен поход към старите граници на България.¹⁰

По време на „кървавия път“ Димитър Стаматов взема участие в охраната организирана от двамата войводи – Маджаров и Славов – на многохилядната колона от бежанци проточила се няколко км (на места до 6-7 км). За съжаление въпреки издирвателските усилия, не разполагаме с надеждни данни за живота и дейността на Димитър Стаматов след 1913 г. Според непотвърдени устни сведения той е загинал по време на Първата световна война. Надявам се публикуването на настоящия текст да предизвика дирения и публикации, които да уплътнят разказа за живота и дейността на този достоен българин.

В заключение. Настоящият биографичен очерк за Димитър Стаматов-Терзията ме свързва с моя род по майчина (и бабина) линия, с нашите предци някогашните българи от Беломорска Тракия, които през XX в. три пъти бягат към майка България, за да съхранят българската си националност и три пъти се връщат в Златна (Каматна) Тракия. И чрез тях се свързвам с българската идентичност и българската нация, която отново е изправена пред сериозни изпитания.

БЕЛЕЖКИ:

(Endnotes)

1. Спомена Вълко Караджов Райков (от Сачанли, преселник в с. Ефрем). В: Бакарджиев, К., М. Бакарджиева. Република Доганхисар – Градец. Защита и разгром 1913., Хасково, 1992, С., 200-201.

2. Славков, Ил., Б. Димитрова, Цит. съч., с. 118 – 123.

3. Спомена на Вълко Караджов Райков, В: Бакарджиев, К., М. Бакарджиева. Република Доганхисар – Градец. Защита и разгром, с. 201.

4. Милетич, Л., Цит. съч., с. 217.

5. Пак там, с. 226.

6. Попов, А., в-к „Тракия“, № 191, 1. IV. 1920.

7. Славков, Ил., Б. Димитрова, Цит. съч., с. 126.

8. Милетич, Л., Цит. съч., с. 231.

9. Милетич, Л., Цит. съч., с. 4.

10. Янков, Г., История на село Ефрем. Второ допълнено издание. С., 2022, с. 75-114.

ИЗКЛЮЧИТЕЛЕН ИНТЕРЕС КЪМ ЕНЦИКЛОПЕДИЯ „ТРАКИЯ“ ...

Продължава от 1-а стр.

В словото си, председателят на СТДБ г-н Красимир Премянов откри значимостта на Енциклопедията като безценен носител на историческата памет за тракийското движение, в един изключителен по широта времеви период. Авторският екип постави акцент върху различни детайли от процеса на съставянето на енциклопедичния труд като поде-

ли удовлетвореността си от възможността да се докосне до изключително оригинални факти, документи и събития. Г-н Стоян Райчевски откри личния принос на г-н Красимир Премянов както по осмислянето и конкретизирането на идеята за събиране, обработване и предоставяне, на достъпен език, на огромната информация натрупана през годините за тракийските българи, така и за нейното практическо реализиране.

По този повод, той му подари своята книга „Родолюбива Варна (хроника 1878–1944г.)“, с посвещение. Към авторите на Енциклопедията бяха отправени много въпроси. Направени бяха и предложения за допълване на историческата фактология с материали от лични архиви.

Екземпляр от Енциклопедия „Тракия“ бе подарен от авторите на читалището в с. Тополи и на Регионалното тракийско дружество във Варна.

... НАШЕТО ДУХОВНО „ПРИКЛЮЧЕНИЕ ВЪВ ВРЕМЕТО“ ...

Продължава от 2-а стр.

2. „Натрупани мълчания“ и „Тя дойде и поведе хорото“ и много доброто преплитане на етнографските елементи в сюжета. Познаване на символите в шевицата, на цветовете, на традицията новороденото да се загръща с ризата на бащата. Описанието е направено емоционално и с ненапратив елемент на поучителност – да, българската шевица носи уникалността на своите създатели. Вижда се, че освен оригиналните моменти в разказите си, Симона Василева търси и своеобразно „морално“ внушение, което прави разказите „забележими“ и внушаващи доверие в позицията ѝ като автор.

СИМОНА ВАСИЛЕВА, 10 клас

Професионална природо-математическа гимназия „Добри Чинтулов“ – Сливен

Автор на „Тя дойде и поведе хорото“ и „Натрупани мълчания“

3. На това есе може да се добави заглавие „Родовите корени, като БОЖЕСТВЕНИ ДАРОВЕ“ Дейвид, който е на „прага на живота“ е успял да намери своята „златна нишка“, по която да тече мисълта му за всичко, което светът около него му предлага в своето многообразие. И той с възторг и ентузиазъм се хвърля да размишлява за важните неща в живота – особено опазването на корените на тракийците и малоазийците, които оцеляват благодарение на своята духовна сила. А откъде извира тя, кои са светците и пазителите на корените и българския род – това е философията на живеещото, изборът на пътищата към бъдещето – което предстои на младия човек, който иска да бъде достоен българин!

ДЕЙВИД ГЕОРГИЕВ, 12 клас

Национално училище по изкуствата „Проф. Веселин Стоянов“ – Русе

Автор на „Завръщане към корените“ /Родовата памет е жива/

4. Разказ за „непознатата“ РОДИНА, в която едно дете в Париж се усеща българка и се влюбва в родината си при всяко лятно посещение – кратко, вълнуващо, парещо душата. Гордост – че е потомка на Левски и Ботев, нека да вярваме, че е истинска, а не само „литературен щрих.“ Кратките исторически бележки са добри находки, препратката към Атаюрк и Димитрина Ковачева и нейните родители – споделили любовта си между Турция и България също създават емоционалната атмосфера на текста.

ЕЛИЗАБЕТ ЕНГИН УЗЕЛ, 8 клас

Българско училище „Иван Вазов“ – Париж, Франция

Автор на „БЪЛГАРИЯ – КАКВО Е ТЯ ЗА МЕН“

5. АЛЕКСАНДРА ДУНЧЕВА, 11 клас

Първа частна езикова гимназия „Уилям Шекспир-Интеллект Инвест“ – София

Автор на „Завръщане към корените“

6. БОЯНА МИЛАНОВА, 10 клас

Първа частна езикова гимназия „Уилям Шекспир-Интеллект Инвест“ – София

Автор на „Завръщане към корените“

7. ТЕОДОР ТОПОРОВ, 8 клас

Българско училище „Иван Вазов“ – Париж, Франция

Автор на „България – какво е тя за мен“

8. ДЕНИС ЕСЕНТЮРК, 8 клас

Българско училище „Иван Вазов“ – Париж, Франция

Автор на „Българийо, моя родино“

ВТОРА ГРУПА

1. Интересно и умно разказана история с многостранен подход-включване на поезия, белетристика, есеистика, народни песни. Следите водят към Бесарабия – преселение от Сливенско и Ямболско през 1830 г. в селце кръстено „Неволник“ – Исерлия. Емоционален разказ за лазаруването в далечния край, както и за съхраняването на българските

народни песни и типично българските инструменти като гайда, кавал, тъпан, тамбура, които съпътствали по сватби и кръщенета неотразимите ни хора и ръченици. Неговата майка е бесарабска българка, а семейството живее в града на стоте войводи – Сливен и събира камъче по камъче разпиляното по далечни краища духовно богатство на българската култура. Трогателен финал... за изконната обич към майката – „а мама-мама е друго нещо.“

НИКОЛАЙ ХАДЖИСТОЙЧЕВ, 7 клас

Основно училище „Елисавета Багряна“ – Сливен

Автор на „По обратния път на дедите ни“

2. Докосваща история за тъжната съдба на нашите деди. За да запазят своята православна вяра, българския дух, език и култура бягат и оставят всичко за да не бъдат поробени и осквернени. Много мъка, сълзи и терзания. Чувствата на героите, контрастното съпоставяне на спокойствието и красотата с ужасите от преживяното въздействат твърде емоционално. Посланието, с което завършва есето е категорично: ПОМНИ!

АНГЕЛИНА КЪРЧЕВА, 5 клас

1-во Средно училище „Пенчо Славейков“ – София

Автор на „Седни до мен, момиче!!!“

3. Завладяващ от първата дума, от първото изречение. Разказът, трогателен, въздействащ и реалистичен. С кратък текст е предадена идеята и преданието на главната героиня към поколенията.

МИХАИЛ КЪРЖИЛОВ, 5 клас

1-во Средно училище „Пенчо Славейков“ – София

Автор на „Среща, там горе...“

4. Реалистично разказана история, релефна образност. Кратки изречения с емоционален заряд. Картина на изпитанията... Беше, да. Историята и сърцата на хората знаят истината... Остават уроците за смисъла на бъдещето.

Продължава на 6-а стр.

ПРЕДСТАВЯНЕ НА ТОМ I НА ЕНЦИКЛОПЕДИЯ „ТРАКИЯ“ В БУРГАС

На 17 юни 2023 г., пред пълна зала в Експоцентър „Флора Бургас“ беше представен том I на Енциклопедия „Тракия“. Върху създаването на Енциклопедията работи научен екип от Тракийския научен институт. Енциклопедията съдържа ценни исторически сведения и документи, свързани с Тракия и тракийските българи.

Научният труд беше официално предста-

вен от проф. д. ист. н. Светлозар Елдъров, научния секретар на ТНИ доц. д-р Ваня Стоянова и бургаския историк Стоян Райчевски.

На представянето на Енциклопедията присъстваха председателя на Съюза на тракийските дружества в България Красимир Премянов и членове на ТД „Странджа“. Домакин на събитието беше председателя на

Тракийско дружество „Странджа“ г-н Стефан Колев.

Участниците в събитието бяха поздравени с песента „Песен за Преображенците“ от Елена Танчева, лауреат от многобройни фолклорни събори и фестивали. Участниците разискаха въпроси, свързани с историята на Тракия и участието на тракийските българи.

ПРЕДСТАВЯНЕТО НА ЕНЦИКЛОПЕДИЯ ТРАКИЯ РАЗВЪЛНУВА КЪРДЖАЛИЙЦИ. ЧАСТ ОТ АВТОРСКИЯ КОЛЕКТИВ ПРЕДСТАВИ ТОМ I В ДОМА НА КУЛТУРАТА

ВАЛЕНТИНА ИВАНОВА, НОВ ЖИВОТ

Десетки кърджалийци се събраха в Дома на културата в събота, за да се срещнат с част от 11-членния творчески колектив на Енциклопедия „Тракия“, Том I – Българско национално движение, издание на Съюза на тракийските дружества в България и на Тракийския научен институт.

Домакин на срещата бе Дружество „Тракийско сърце“ – Кърджали с председател Мариана Ликова. Тя представи гостите: Красимир Премянов, председател на Съюза на тракийските дружества в България, и учените: член кореспондент проф. Васил Проданов, директор на Тракийския научен институт, проф. д. ист. н.

Светлозар Елдъров и доц. д-р Ваня Стоянова. Присъстваха още проф. Георги Михов, член на централното ръководство, Ангел Коджаманов, член на Върховния комитет, Даниела Коджаманов, директор на филиала на Тракийския институт в Кърджали.

Красимир Премянов съобщи, че съдържанието на Енциклопедия „Тракия“ е преведено и издадено на английски език. То вече е достигнало до институции, световни библиотеки и посолствата на всички

европейски страни, Съвета за сигурност на ООН. Това ще ни позволи отново да припомним за тракийския въпрос. Нашата държава е длъжна да съдейства за моралната защита на тракийските българи, да бъде признат първия геноцид на Балканския полуостров, когато са избити 68 хиляди души след Първата балканска война, а 300 хиляди са прогонени от родните си места.

Научно-справочното издание Енциклопедия „Тракия“ съдържа обобщена информация за българското национално движение в Тракия от Възраждането до наши дни. Представя в синтезиран вид борбата за освобождението на тракийските българи, личностите, участвали в тази борба, прогонването и избиването на хиляди тракийци, тяхната съдба след Балканската и Първата световна война до днес, различните форми на тяхната организация, чрез която те пазят паметта за миналото и се опитват да получат справедливост за станалото с тях.

Проф. Елдъров припомни, че Енциклопедия „Тракия“ е една десетилетна мечта, датирана още от 1934 г. когато е учреден

Тракийският научен институт. Но на днешните учени се е паднала честта да я доведат до успешен край. Изданието е с обем от 575 страници, богато илюстрирани, и включва над 490 статии посветени на събития и личности.

Съюзът на тракийските дружества в България и Тракийският научен институт са организациите, чиято стратегия включва популяризиране тракийското историческо и културно наследство, защита на човешките и имуществените права на тракийци и техните потомци, издигане на паметници, издаване на книги и справочници, в които се съхранява паметта и историческата истина за трагедията на тракийските българи и техните борби за освобождение и съхраняване на българския дух. Част от тази родолюбива дейност е том I на Енциклопедия „Тракия“.

Присъстващите в Дома на културата потомци на тракийски бежанци с вълнение зададоха въпроси на присъстващите автори и споделиха свои мисли и разкази, дочути от предците си.

202 ГОДИНИ ОТ ГЕРОИЧНАТА СМЪРТ НА СТОЯН-ИНДЖЕ ВОЙВОДА

НЯКОИ ПОГРЕШНИ ТВЪРДЕНИЯ И ИЗОБРАЖЕНИЯ ЗА СТОЯН-ИНДЖЕ ВОЙВОДА

ДОЦ. Д-Р МИЛЮ ПЕТРОВ

Продължение от миналия брой

Четвърто, очаквано към видимо лоялния към гръко-фанариотския (шовинистичен) елит Стоян-Индже войвода (той и сега на промяна имената си!) има резервираност, известно пренебрежение, игнориране: от „одая баши на арнаутите“ (гвардейски командир) той е пренасочен и става „баша пистин“ (най-добрият преследвач на разбойници). Според съпругата му той извършил големи услуги на Двореца. Това са услуги-заслуги, но те не са признати. Ще загине със сабя в ръка, извършвайки „без-примерен героизъм“ (Томас Гордън), но както приживе, така и посмъртно няма да бъде признат, награден, почитан – до днес.

Пето, в град Измаил се обсъждат два плана за назряващата Завера (Въстание): Този на Ал. Ипсиланти и другият – на Сава Бимбаши (някои смятат, че е на Индже). Приема се планът на генерал Ал. Ипсиланти, според който в България и в Дунавските княжества въстание няма да има. Въстание се предвижда само в Гърция, респ. само Гърция ще бъде освободена. Планът на Бимбаши предвижда военен поход откъм Сърбия до някогашната столица Търново, установяване на населението в събитията и освобождаване на България. Но този план е отхвърлен от генералното фанариотско ръководство. Зрее непреодолим конфликт между Тудор Владимиреску

(влашки национален предводител) и Сава Бимбаши (с българска национална кауза), от една страна, и фанариотското гръцко ръководство в лицето на генерал Ал. Ипсиланти.

Шесто, Индже Стоян установява в Яш етеристко-завераджийската власт. Неофициално е полковник. Разрешено му е да вербува бойно (военно) формирание предимно от български доброволци. Не знаем с какви думи ги е мотивирал. Но те непременно ще да са били, че целта на борбата е освобождаването на България. Да запомним това. По-късно самите доброволци (подчинените на Индже) ще цитират тези предполагаеми негови думи пред Ал. Ипсиланти.

Да, военното подразделение на Индже е включено в дивизията на Константин Дука, а тя – в армията на полк. княз Г. Кантакузин. Другата армия оглавява един от братята на Ал. Ипсиланти. Когато общите войски стигат близо до влашката столица Букурещ (тя е заета от войски на Тудор Владимиреску), Ал. Ипсиланти и Константин Дука са принудени от новите обстоятелства да изпратят писма до Христо Панко, в които го съветват да подготви въстание в България, което ще избухне, когато етеристко-завераджийските войски минат Дунава при Земун-Свищов. Но щом Христо Панко съобщава, че въстанието в България е подготвено и са осигурени лодки за преминаването на Дунава от завераджийските войски, Ал. Ипсиланти извършва предателство, като се отказва да мине за Гърция през въстанала България.

При него, генерал Ал. Ипсиланти, отива 17-членна делегация от България с молба да се мине Дунава и заедно с въстаналите българи да се постигне освобождението. Подчинените на Индже настоявали: Да се мине Дунава и първо да бъде освободена България, а после да се отиде във въстанала Гърция. Очевидно, командирът е солидарен с подчинените си. Всъщност това са предполагаемите думи на Индже при вербуването на българите-доброволци. Той е положил клетва, приел е плана на Ал. Ипсиланти и видимо е демонстрирал лоялност. С тази пробългарска позиция били полк. княз Г. Кантакузин и

генерал Младен Милованович. Те настоявали същото – да се мине Дунава и се освободи България.

Несъмнено, имало е разочарование, явна и скрита съпротива. Водачи като Тудор Владимиреску и Сава Бимбаши са ликвидирани. Индже Стоян и подчинените му заживяват с убеждението, че след освобождението на Гърция идва нашият ред, но той все не идва: и при Г. Мамарчев, и при Г. С. Раковски, и при Хр. Ботев, който пише, че напразно и ний „чакаме ред за свобода“. Очевидно национално-патриотичната кауза на Индже и отвъд Дунава не е напълно оформена, укрепнала, узряла.

8.4. Стана дума както за „Българи глава вдигнали“, така и за Скуленската битка. Преди самата битка Индже войвода се разделя със семейството си (съпруга и малолетен син) и като Хектор на Омир отива на бойното поле с ясното съзнание за фаталния край. Защото дългът, честта и достойнството са над интимно-личното щастие.

8.5. По случай 200 години от гибелта на знаменития Стоян-Индже войвода на 2-ри октомври (а не на 29 юни!) 2021 г. в родното с. Попово бе открит негов паметник-барелеф. Имаше справедливи, похвални изказвания, сред които и това на Вицепрезидента на Република България Илиан Янчев. Но имаше и едно неадекватно, тенденциозно, преинаващо истината слово. Клипът за цялото тържество, заедно с всички изказвания, е качен в Интернет.

... НАШЕТО ДУХОВНО „ПРИКЛЮЧЕНИЕ ВЪВ ВРЕМЕТО“ ...

Продължава от 4-а стр.

МОМЧИЛ ТАБАКОВ, 6 клас
1-во Основно училище „Иван Вазов“ Свиленград
Автор на „Беше...“
5. „Откъде идвам и накъде отивам“ въпросите на една петокласничка, която е открила необходимостта да се позарови в миналото на рода си и да опознае предците си... И се сеща за Радичков? За неговите спомени от детството... за думите му, че детето е като плодородна нива, която пази дълго посетите семена... Оптимистично звучи...
ДАРИЯ ДИМИТРОВА, 5 клас
61-во Основно училище „Св. св. Кирил и Методий“ София
6. „Моята прабаба“ – в търсене на родствените следи, за да поддържа паметта на непознатите родственици жива...
ДАРИЯ МИХАЙЛОВА, 5 клас
61-во Основно училище „Св. св. Кирил и Методий“ София
Автор на „Моята прабаба“
7. „Връщане към корените“ – Умело препускане между Андерсен и Екзюпери...
РАЯ БАКОЕВА, 5 клас
Национален учебен комплекс по култура – София, кв. Горна баня
Автор на „Връщане към корените“
8. „Прегръдката на Левски“ – Една телепортация във времето, въображението, но със значимо послание
НАТАЛИЯ ИВАНОВ
Българско училище „Иван Вазов“ – Париж, Франция
Автор на „Прегръдката на Левски“
9. БЛАГОВЕСТ АТАНАСОВ
Основно училище „Любен Каравелов“ – Хасково
Автор на „Завръщане към корените“
10. ИЛИЯН АНГЕЛОВ
Основно училище „Любен Каравелов“ – Хасково
Автор на „Завръщане към корените“
11. ДАРИНА РОМАНОВА
61-во Основно училище „Св. св. Кирил и Методий“ София
Автор на „Моят род Романови“
ПЪРВА ГРУПА
1. Живописна семейна история... Успешно и на място са използвани диалектни думички като каматен, кепенци, смокви, желви, които дават „цвят“ и атмосфера на разказа-

ното. Описанието на събитията, на къщичката в Горно поле, на смокинята, костенурките, емоциите около родовата среща са предпоставка за художествен усет, така необходим за всеки разказвач – независимо от времето. Но това е само едно начало и бъдещо обещание...

ЛЕА ВИКТОРИЯ ЕМИЛ ДАНГОВА, 4 клас
Частно основно училище „Образователни технологии“ – София

Автор на „Разкажи ми дядо“
2. Интересна история за забравеното в гората около КЪР-ДЖАЛИ детенце от кримско семейство... По случайност местни „османлии“, отгледали хлапето като свое и това поставило начало на нова фамилия... Акцентира се и на темата „изговаряне на имената“, смисълът, който се влага във всяко едно име и възможността това да е дълбоката връзка с корените на рода...
НАВА АЛИ НАЗАЛ, 4 клас
Частно основно училище „Образователни технологии“ – София

Автор на „Родовата памет е жива“
3. В това есе за с. Козарско има картина на планината с цветята, билките, риболова, запалените свещички в манастирчето и... вкусът на вишни... защото са български.
КИРИЛ ЖИВКОВ, 1 клас
Българско училище „Иван Вазов“ – Париж, Франция
Автор на „България – най-скъпото кътче на света“

4. РОКСАН АЛУШ, 1 клас
Българско училище „Иван Вазов“ – Париж, Франция
Автор на „Обич“
5. ИЛЕА ТОДОРОВА, 1 клас
Българско училище „Иван Вазов“ – Париж, Франция
Автор на „Усещане за България“

6. ИЗАБЕЛА ПОЙСКОВА
Българско училище „Иван Вазов“ – Париж, Франция
Автор на „Баба, дядо и България“
Габриела Денева и художничката Катя Зографова, Николай Хаджистойчев, 7 клас заедно със своята майка Мария Хаджистойчева представиха и рисунката на Николай Хаджистойчев, 15 годишен...

И толкова много децата откликнали за участие в този контекст... Още по-радостното е, че са вложени толкова же-

лание и любов към дедите... И креативност и последователност при тематиката на конкурса...

И благодарността за честта и привилегиите и възможността да сме заедно и част от тази ДЕТСКА МАГИЯ.

Представянето на част от творби – рисунки на родолюбиви деца, наследници на нашите свидни прадеди.

ТРЕТА ГРУПА

1. Рисунка с художествена стойност по цветово и композиционно изпълнение. Интересно „шеговито“ решение е преплетането на родословното дърво с тези „прекрасни“ животни... камилите... свързани с миналото и камиларството основен поминък на тракийските бежанци в Тополовград, подсказана идея на авторката от Катя Зографова, художник, потомка на тракийски бежанци, ръководител на Ателие „Пъстроцвет“...

ГАБРИЕЛА ДЕНЕВА, 8 клас
Ателие „Пъстроцвет“ – Казанлък
2. Изчистени стилини фигури, своеобразно показващи познания от миналото и етапите чрез образи от различни епохи.

ДАМЛА СЕЗГИН КЕМИК, 8 клас
Средно училище „Никола Вапцаров“ – Айтос
3. Едно (т.е. две, с преплетени клонове в здрава прегръдка) родословно дърво. Плодородно и със здрави корени. Чудесна идея, мисъл и изпълнение.

НАТАЛИЯ НАЙДЕНОВА, 10 клас
Професионална гимназия „Найден Геров“ – Лом
4. Една съвсем различна представа за родословното дърво, завръщането към корените и показване не само на знания, но и на проследяване на връзки и анализ. С мисъл... Красиво и фино изпълнено... С изпипани детайли...

ЕМАНУЕЛА ЧАУШЕВА, 12 клас
Професионална гимназия „Найден Геров“ – Лом
ВТОРА ГРУПА

1. Оригинален при изобразяване на родовите корени, разположени на двата паралелни клона, което показва еднакво уважение към родовите жилки. Добавени са важни елементи, като сърце и символи на плодovitост. Смесената техника показва професионализъм. Оформена със шрих на мир и атмосфера на обич и уют.

Продължава в следващия брой

ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА СТДБ И ТНИ ПОДНЕСОХА ЦВЕТА ПЕРЕД ПАМЕТНИКА НА ДЖУЗЕПЕ ГАРИБАЛДИ В СТОЛИЦАТА

На 4 юли 2023 г. представители на СТДБ и ТНИ поднесоха цветя пред паметника на Джузепе Гарибалди в центъра на София. Поводът е 216 години от рождението му (4 юли 1807).

Джузепе Гарибалди е политически деец на Италия, взел дейно участие в

нейното обединение и в италианската революция. Като патриот и революционер многократно се е проявил като защитник на българската кауза за освобождение и независимост.

След жестокото потушаване на Априлското въстание през 1876

г., той публично заклеява османския деспотизъм. В отрядите му за освобождение и обединение на Италия участват десетки българи. Поддържа контакти с българския герой и патрон на Тракийската организация Капитан Петко войвода. По идея на СТДБ негов бюст-паметник е издигнат на хълма на гарибалдийците в Рим.

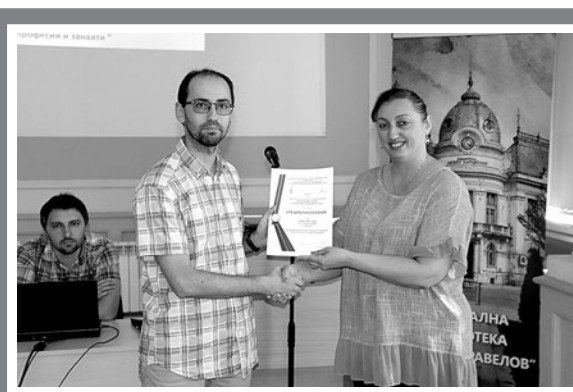
Тракийци се гордеят със свободолюбивия дух на предците си, пред които отдават почит и свежат глава.

ТРАКИЙСКОТО ДРУЖЕСТВО В ХАРМАНЛИ С АКЦИЯ В МАДЖАРОВО

Тракийското дружество „Бойко Чавдаров“ в Харманли с председател Маргарит Петров организира успешна акция по благоустрояване на терена около Пантеона-костница край Маджарово. Участниците изрязаха изсъхнали и изпочупени клони на дървета и храсти, окосиха тревата, почистиха целия район, където се издигат и параклисът „Св. Петка Българска“, както и монументът „Тракия без граници“.

Следващата стъпка в планираното обновление на паметното място е премахване на корозирали елементи от оградната мрежа, почистване и боядисване. С това ще се заеме Тракийското дружество „Георги Сапунаров“ в Хасково с председател Кирил Сарджев.

Двете активни дружества станаха инициатори на подмяна на износения купол на Пантеона, който ще заблести с ново покритие от типа златист титан. Средствата са осигурени от дарители. Съдействие оказват община Маджарово и Съюзът на тракийските дружества в България.

ТНИ-ВАРНА С УЧАСТИЕ В „АРНАУДОВИ СРЕЩИ. ПЪТЯТ КЪМ ПОЗНАНИЕТО“ 2023

На 24 юни в Регионална библиотека „Любен Каравелов“ град Русе се проведе IV Национален младежки форум „Арнаудови срещи. Пътят към познанието“. Организатори на конференцията са Регионална библиотека „Любен Каравелов“ и Сдружение „Културни пространства“ в партньорство с Регионално управление на образованието – Русе. Конференцията се финансира по Програма „Култура“ на Община Русе.

В тазгодишното издание участие взеха над 100 ученици и млади учени от цяла България, представяйки доклади, презентации и есета в следните тематични направления: Литература; Български фолклор; Изкуства; История; Философия; География; Интердисциплинарни изследвания.

Тракийски научен институт, филиал Варна също взе участие във форума. Научният секретар – Симеон Кулиш, изнесе доклад на тема: „Тодор Габарев. Героят на България от пет войни.“ Младият изследовател представи живота и делото на българския генерал, останал в историята с това, че е един от най-младите опълченици и участник в Руско-турската Освободителна война. Това е и военният, взел участие в овладяването на Одринската крепост през 1913 г. и победоносното влизане в Добрич по време на Първата световна война.

Симеон Кулиш получи и „Специално отличие“ като учител в ЧСУ „Юрий Гагарин“ за насърчаване на изследователската и проектна работа сред учениците.

ТРАКИЯ – Орган на Съюза на тракийските дружества в България – София 1000, ул. „Стефан Караджа“ 7-А, тел.: 02/987 48 96 Печат: НЮЗПРИНТ ЕООД

Абонирайте се!

Каталожен номер

759

Издава: Върховният комитет

Редакционна колегия: Главен редактор д-р Ваня ИВАНОВА, чл.-кор. на БАН проф. Васил ПРОДАНОВ, чл. кор. на БАН Иван ГРАНИТСКИ, д-р Динко СТРАНСКИ, Мария БОЖКОВА, Хубен СТЕФАНОВ; [Тодор КОРУЕВ] Дизайн: Мария БУДЕВА; e-mail: stdb_sofia@abv.bg, факс: 02/987 57 53

КОРЕСПОНДЕНТИ: Недка ГОСПОДИНОВА (Перник) – 076/60 13 67; Димитринка СМОЛЕВА (София) – 02/412 12 36, 0886 746 044; Златка Янева (Сливен) – 0897601560; Анета Георгиева (Хасково) – 0894 044 420; Веска Ламбова (Шумен) – 0877 71 85 03; Мария ИВАНОВА (Ямбол) – 046/66 35 40

Изпращайте текстове не по-дълги от 4 стандартни машинописни страници (1800 знака). Хонорари за публикуването им не се дават.

БАНКОВА СМЕТКА
СТДБ (за вестника)

IBAN: BG34STSA93000001682816 BIC: STSABGSF
Банка ДСК ЕАД, клон 1, ул. „Княз Ал. Батенберг“ – София 1000

ЕДИН МОРЯК С РОДОПСКИ КОРЕНИ СЕ БОРИ ЗА ЧИСТИ И МИРНИ ОКЕАНИ – ПОСВЕЩАВА СЕ НА СВЕТОВНИЯТ ДЕН НА ОКЕАНА

МОНОГРАФИЯТА „НА ОКЕАНА С ЛЮБОВ, ВЯРА И НАДЕЖДА“ С НОВО ГОЛЯМО МЕЖДУНАРОДНО ПРИЗНАНИЕ В НАВЕЧЕРИЕТО НА 24 МАЙ 2023 Г.

Книгата през 2023 година е предикат на Първия международен договор за защита на екосистемите в открито море!

Продължение от миналия брой

Благодарение на виртуозните професионални умения на колежата Никита Сергеевич Пивнёв, беше изготвен за архива видеоклип с цялото съдържание на презентацията – времетраене над час и половина. Също с благодарност посочваме, че колежката Юлия Сергеевна Мироненко направи първите публикации за културния форум по представянето на книгата.

Доколкото успях да забележа, на платформата ZOOM по време на презентацията на 17 май 2023 г., група варненци ми оказваше духовна подкрепа с активното си дигитално участие и много приятно впечатление ми направи включването на капитан III ранг Николай Огнянов Колев, Началник на Щаба на авиобаза Чайка, мой бивш студент от магистърска програма и докторант във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“. Благодаря на всички за подкрепата!

През януари 2023 г. капитан III ранг Николай Огнянов Колев, началник на щаба на авиобаза „Чайка“ – военноморската авиация на ВМС на Република България, успешно премина обучение по човешки фактор и произход на авиационните катастрофи и начини за предотвратяването им в едномесечен курс в училището по авиационна безопасност във Военноморска база Пенсакола, Флорида и придоби квалификация „Офицер по безопасност на полетите“.

Наред с подкрепящите оценки на варненци, много топлина ми донесе оценката на Людмила Михайловна Снитенко – поетеса и преводачка, член на ПЕН клуба – Световна асоциация на писателите за насърчаване на приятелството и интелектуално сътрудничество между творците от различните държави:

„Вашата удивително важна и полезна книга „На Океана с любов, вяра и надежда“ е наистина Победа и закономерно получи признание на най-високо ниво! Вашият труд е истински героизъм и самоотверженост, огромен принос в световната наука! Това е бъдещето на Океана в световен мащаб.“

В продължение на един час професор д.п.н. Илия Пеев направи подробна презентация на книгата си „На Океана с любов, вяра и надежда“, отлично онагледена и озвучена. Монографията се посвещава се на обявеното от ООН на 5 декември 2017 г. Десетилетие на науките за океана в интерес на устойчивото развитие (2021 г.–2030 г.) и на мосто моряшко семейство и на всички

Капитан 1 ранг Михаил Вячеславович Юрченко, директор на Музея по история на подводните сили на Русия „А. И. Маринеско“

моряшки семейства по света.

Професор Пеев изрази своята благодарност и признателност към домакините на конференцията, към инициаторите и организаторите на нейното провеждане, както и на всички, които уважиха поканата и присъстваха реално в залата или участваха дигитално в ZOOM форума.

Специално време беше отделено за проследяване на щастливия дълъг път на книгата от нейното създаване до представянето ѝ на 17 май 2023 г. в Голямата зала на Щаб-квартирата на Руското географско дружество в Санкт-Петербург. Още до излизането от печат в издателство „Морски свят“ във Варна в началото на 2022 г. бяха публикувани много статии за книгата и рецензиите, които тя съдържа. С излизането от печат интересът към книгата нарасна, увеличи се броят на публикациите у нас и в чужбина.

Веднага след публикуването на монографията, по предложение и с непосредственото лично участие на Игорь Дмитриевич Пузаков, беше организирано нейното първо представяне в София в Руския културно-информационен център на 5 април 2022 г. Игорь Пузаков е бивш дипломат в България, Председател на Съвета на ветераните от Россотрудничество, член Съвета на Руската асоциация за международно сътрудничество (РАМС). Презентацията на книгата в София имаше голям национален и международен отзвук.

Една година по-рано, на 13 юни 2021 г., моят рожден ден, академик Юрий Иванович Васюков, главен

редактор на Московски вестник на културата, ми връчи 2 медала от руското правителство, с които бях отличен за изследователската ми работа в процеса на подготовката на книгата: „За борба с коронавируса“ и „75 години от Великата победа“.

За изключителен личен принос в развитието на психотерапията на Русия, на 10 април 2021 г. бях удостоен с премията „Кехлибареният делфин“ – статуетка и диплом, от АНО ДПО „Петербургска школа по психотерапия и психология на отношенията“, които ми бяха изпратени в България от професор Владимир Слабинский и донесени във Варна от моя гост капитан I ранг Валентин Георгиевич Смирнов, доктор на историческите науки, Директор на РГАВМФ.

Монографията на професор Илия Пеев „На Океана с любов, вяра и надежда“ беше удостоена и с рецензия от руската дипломация в списанието на Министерството на външните работи на Руската федерация „Международная жизнь“!

Д-р Анатолий Викторович Щелкунов, бивш Генерален консул на РФ във Варна, почетен гражданин на Варна и член на Съюза на руските писатели, публикува рецензията си в следните издания:

<https://interaffairs.ru/jauthor/material/2686?ysclid=1hpu0n3t57669340370>

Журнал „Международная жизнь“ МИД РФ, № 6, 2022.

Океан, который мы любим и которому верим

Д-р Анатолий Щелкунов, Посол РФ в отставке, почетный гражда-

нин города Варна (България), член Союза писателей России, кандидат философских наук

<https://literaturesviat.com/?p=184373>

Океанът, който обичаме и на който вярваме

Д-р Анатолий Викторович Щелкунов, руски дипломат и писател <https://utrogruse.com/article/792583/>

(20.03.2022, 15:37 h)

Океанът, който обичаме и на който вярваме

Д-р Анатолий Викторович Щелкунов, руски дипломат и писател <https://www.eurochicago.com/2022/03/oceanat/>

(29.03.2022)

Океанът, който обичаме и на който вярваме

Д-р Анатолий Викторович Щелкунов, кандидат на философските науки, бивш руски посланик, почетен гражданин на Варна

През 2022 г. подарих моята монография „На Океана с любов, вяра и надежда“ на Музея по история на подводните сили на Русия „А. И. Маринеско“.

Директорът на музея капитан I ранг Михаил Вячеславович Юрченко, кандидат на психологическите науки, ветеран подводничар, служил на ядрена подводница, съветник на губернатора на Санкт-Петербург, ми подари Благодарствен адрес.

За моя чест, капитан I ранг Юрченко беше един от най-активните участници в презентацията на книгата на 17 май 2023 г.

В книгата „На Океана с Любов, Вяра и Надежда“ са включени тематично подбрани авторски статии на морска тематика, публикувани през последните години в научни и популярни медийни издания у нас и чужбина. На всички тях изказвам моята благодарност за съпричастността им към морската идея и към вечните теми за Океана, който от най-дълбока древност хората неизменно са свързвали, свързват и ще продължават да свързват с Любовта, Вярата и Надеждата.

Читателите ще открият вълнуващи четива за Националната морска идея и Националната морска доктрина, дейността на моряците и взаимоотношенията в корабните екипажи, първопроходците в морските подводни експерименти, смели и мащабни иновативни футуристични морски инфраструктурни проекти за Десетилетието на науките за океана в интерес на устойчивото развитие (2021 г.–2030 г.), поведението на моряците в екстремални условия, респективно в условията на световната пандемия COVID-19, прославата на моряците и моряшките семейства, усвояването на богатствата на Световния океан и неговата екология, потребността от нова морска култура и морски духовни магистралаи.

Оригиналното и необичайното в тази книга е не само нейното съдържание, но и нейната структура, която наподобява детската любов към

Океана и Песента, с която децата изучават Петте Океана. По тяхно подобие петте глави в книгата са подредени като Пет песни за Океана.

Като квинтесенция на книгата „На Океана с Любов, Вяра и Надежда“ са включени два раздела:

– Океанът в отзивите на експертите от морската практика и морската наука

– Галерия: Океанът в детските очи

Океанът в отзивите на експертите от морската практика и морската наука, чиито 10 рецензии са публикувани в книгата, а някои от тях в печата у нас и в чужбина:

1. Н. Пр. Майкъл В. Христидис
2. К.д.п. Тома Михайлов Томов
3. К.д.п. Богдан Христов Богданов

4. К.д.п. Александър Цветков Първанов

5. Проф. Владимир Георгиевич Торский

6. Проф. Владимир Александрович Логиновский

7. Проф. Николай Николаевич Григориев

8. Проф. Владимир Юрьевич Слабинский

9. Ст.н.с. Юрий Владимирович Ведерников

10. Проф. Ян Бао Син

Галерия: Океанът в детските очи В монографията „На Океана с любов, вяра и надежда“ са включени картините на шест деца, посветени на Океана:

1. Платноходки. Дигитална творба.

2. Цветовете на океана. Суха пастел, картон.

3. По пълнолуние. Дигитална творба.

4. Към морето. Дигитална творба.

5. Морски ритъм. Акрилни бои, платно.

6. Юли. Акрилни бои, картон.

Съдържание:
Легенда за първото платно (Легенда от Океания за слънцето и птиците в платната)

ВЪВЕДЕНИЕ

(От песен за Петте океана до Пет песни за Океана)

„Колко неподходящо е да наричаме тази планета Земя, когато тя е почти изцяло Океан.“

Артур Кларк (Arthur Charles Clarke) (1917–2008), английски изобретател, писател, автор на научнофантастични романи и разкази

„Как можете да разберете Океана, ако не сте в състояние да се разберете един друг?“

Станислав Лем (1921–2006), полски учен и фантаст, роман Соларис, 1961 г.

Като пусков сигнал и стартов мотив за създаването на книгата изигра основният девиз на Десетилетието на науките за океана: Науката, от която се нуждаем, за Океана, който искаме (The Science We Need For The Ocean We Want).

Продължава в следващия брой